

Дело C-625/19 PPU

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда**

Дата на постъпване в Съда:

22 август 2019 г.

Запитваща юрисдикция:

Rechtbank Amsterdam (Нидерландия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

22 август 2019 г.

Орган, отправил искането за проверка на ЕЗА:

Openbaar Ministerie (Прокуратура)

Отвeтник:

XD

Предмет на главното производство

Искане от прокурора за проверка на европейска заповед за арест (ЕЗА)

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Преюдициалното запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС, се отнася до: 1) условията, при които прокурорът трябва да бъде разглеждан като издаващ съдебен орган по смисъла на член 6, параграф 1 от Рамково решение 2002/584, и 2) изискването за наличие на способ за защита срещу решението за издаване на ЕЗА.

Преюдициален въпрос

Трябва ли прокурорът, който участва в правораздаването в издаващата държава членка, действа независимо при изпълнение на задълженията си, непосредствено свързани с издаването на европейска заповед за арест, и е издал такава заповед, да бъде разглеждан като издаващ съдебен орган по

смисъла на член 6, параграф 1 от Рамково решение 2002/584/ПВР, ако преди фактическото му решение за издаване на ЕЗА предпоставките за това издаване, и по-специално неговият пропорционален характер, са били проверени от съдия в издаващата държава членка?

Посочени разпоредби от правото на Съюза

Членове 1 и 6 от Рамково решение 2002/584/ПВР [на Съвета] от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 3)

Посочени разпоредби от националното право

Член 1 от Overleveringswet (Закон за предаването) (Stb. 2004, № 195)

Кратко представяне на фактите и на главното производство

- 1 XD е арестуван на 28 май 2019 г. в Нидерландия въз основа на ЕЗА, издадена на 27 май 2019 г. от шведската прокуратура. ЕЗА има за цел издирването на лице да бъде предадено с оглед на наказателното му преследване в Швеция. В Швеция XD е заподозрян, че като част от престъпна организация, съвместно с други лица, е извършил контрабанда на героин и кокаин в няколко европейски страни, между които и Швеция. Въпросната ЕЗА се основава на национална заповед за арест, издадена на 27 май 2019 г. от Göteborgs Tingsrätt (Първоинстанционен съд Гьотеборг, Швеция).
- 2 На 29 май 2019 г. прокурорът отправя до запитващата юрисдикция искане за проверка на ЕЗА. Производството е спирано на два пъти. Междувременно към шведския издаващ орган са отправени допълнителни въпроси. В Швеция това е прокуратурата. Тя е компетентният орган за издаването на ЕЗА по смисъла на член 6, параграф 1 от Рамково решение 2002/584.
- 3 Въпросите към шведския издаващ орган са отправени, за да се провери дали издаването на ЕЗА от този орган отговаря на изискванията, установени от Съда на Европейския съюз (наричан по-нататък „Съдът“) в решението му от 27 май 2019 г., OG и PI (Прокуратури на Любек и на Цвикау) (C-508/18 и C-82/19 PPU, EU:C:2019:456).
- 4 Според запитващата юрисдикция от посоченото решение следва, че прокурорът трябва да се разглежда като издаващ съдебен орган, когато участва в правораздаването в издаващата държава членка, действа независимо и когато срещу решението на прокурора за издаване на ЕЗА съществува способ за защита.

Основни твърдения на страните в главното производство

- 5 В качеството си на орган, отправил искането за проверка на ЕЗА, прокурорът изтъква, че в случая критерият, приложен от националния съд в решението му относно издаването на ЕЗА, отговаря на изискванията, залегнали в решение OG и PI, така че шведските прокурори правилно са били определени за издаващи органи.

Кратко представяне на мотивите за преюдициално запитване

- 6 Въз основа на информацията, предоставена от шведските органи, по отношение на позицията на прокуратурата запитващата юрисдикция приема, че шведските прокурори участват в правораздаването в Швеция и действат независимо; те не са изложени на риск в конкретен случай да получат пряко или косвено разпореждания или указания от страна на изпълнителната власт, като министъра на правосъдието, при приемането на решение за издаване на ЕЗА.
- 7 Така шведският прокурор отговаря поне на първите две от изброените в точка 4 по-горе изисквания за разглеждането му като „издаващ съдебен орган“ по смисъла на член 6, параграф 1 от Рамково решение 2002/584. Тези изисквания са посочени от Съда в точки 73 и 74 от решение OG и PI.
- 8 Според запитващата юрисдикция обаче от предоставената информация става ясно, че в Швеция не е предвиден способ за защита срещу решението на прокурора за издаване на ЕЗА. Затова в настоящия случай ЕЗА може да не е издадена от съдебен орган по смисъла на член 6, параграф 1 от Рамково решение 2002/584.
- 9 Изискването за съществуване на способ за защита произтича от точка 75 от решение OG и PI, в която Съдът посочва следното: „Освен това, когато правото на издаващата държава членка предоставя компетентност за издаване на европейска заповед за арест на орган, който, въпреки че участва в правораздаването на тази държава членка, сам по себе си не е [съдия или] юрисдикция, решението за издаване на такава заповед за арест, и по-специално пропорционалният характер на такова решение, трябва да може да подлежи в посочената държава членка на съдебно обжалване, което изцяло отговаря на изискванията, присъщи на ефективната съдебна защита“.
- 10 Изразът „такава заповед за арест“ се отнася единствено до „европейската заповед за арест“ и не може да визира друга заповед за арест, различна от ЕЗА, и по-специално националната заповед за арест, въз основа на която е издадена ЕЗА.
- 11 Освен това в точка 67 от решение OG и PI Съдът разграничава две равнища на защита на процесуалните и основните права. Първото равнище се отнася

до защитата при издаването на националната заповед за арест, докато второто равнище е свързано със защитата при издаването на ЕЗА.

- 12 По настоящото дело шведският прокурор е изказал мнението, че с оглед на точка 68 от решение OG и PI критерият по точка 75 от това решение не следва да се прилага. С други думи, трябвало да бъде достатъчно само на едно от двете равнища на защита, посочени в точка 68, да бъде постановено решение, което отговаря на изискванията, присъщи на ефективната съдебна защита.
- 13 Според запитващата юрисдикция от точка 68 следва, че съществуването на две равнища на правна защита предполага по-специално, че „поне“ на едно от тези две равнища се приема решение, което отговаря на изискванията, присъщи на ефективната съдебна защита. Това означава, че ако ЕЗА е била издадена от орган, който участва в правораздаването, но не е съдия или юрисдикция, националната заповед за арест трябва да бъде издадена от съдия или юрисдикция.
- 14 В това отношение в точка 69 от решение OG и PI Съдът посочва: „От това следва, че когато правото на издаващата държава членка предоставя компетентност за издаване на европейска заповед за арест на орган, който, въпреки че участва в правораздаването на тази държава членка, не е съдия или юрисдикция, националното съдебно решение като национална заповед за арест, към което се добавя европейската заповед за арест, от своя страна трябва да отговаря на тези изисквания“.
- 15 От споменатата по-горе точка 68 следователно трябва да се заключи, че поне на едно от двете равнища е необходимо решение на съдия или юрисдикция. Видно от точка 70, в случай като описания в точка 69 е гарантирана защита на национално ниво, а именно срещу националната заповед за арест, на която се основава решението за издаване на ЕЗА.
- 16 От точки 71 и 72 от горепосоченото решение е видно, че осигуряването на второто равнище на защита е отговорност на органа, който взема решението за издаване на ЕЗА; това важи „дори когато европейската заповед за арест е издадена въз основа на национално решение, което е постановено от съдия или юрисдикция“.
- 17 В рамките на това второ равнище на защита е необходимо, на първо място, при вземането на решение за издаване на ЕЗА издаващият съдебен орган да не „бъде изложен на риск правомощието му за вземане на решение да бъде предмет на разпореждания или указания отвън, по-специално от страна на изпълнителната власт“ (точки 73 и 74). В случай че издаването на ЕЗА е от компетентността на (напълно независим) орган, който, въпреки че участва в правораздаването, сам по себе си не е юрисдикция, необходимо е още (както се казва в точка 75 — „освен това“) решението за издаване на ЕЗА, и по-специално неговият пропорционален характер, да може да подлежи на

съдебно обжалване, което изцяло отговаря на изискванията, присъщи на ефективната съдебна защита, с други думи, това решение трябва да може да бъде предмет на производство пред съдия или юрисдикция.

- 18 Нищо във формулировката на гореспоменатата точка 68 — по-специално думата „поне“ — не изключва налагането на споменатото в точка 75 изискване, ако решението на национално ниво е прието от съдия или юрисдикция. В точка 68 се изисква единствено съдия или юрисдикция или да приеме решението на национално ниво, или да издаде ЕЗА. Във връзка с първия случай в точка 75 се добавя, че всяко решение за издаване на ЕЗА от орган, различен от съдия или юрисдикция, трябва да може да бъде обжалвано пред съдия или юрисдикция.
- 19 Следователно изискванията по точки 75 и 68 от решение OG и PI съществуват паралелно.
- 20 Това е видно и от решение от 27 май 2019 г., PF (Главен прокурор на Литва, C-509/18, EU:C:2019:457), постановено в същия ден като решение OG и PI. В този случай националната заповед за арест е издадена от съда (точки 22 и 54 от решението), главният прокурор участва в наказателното правораздаване в Литва (точка 42), а и също така се гарантира, че главният прокурор е независим от изпълнителната власт; въпреки това запитващата юрисдикция по това дело е трябвало да провери „дали решенията на посочения прокурор за издаване на европейска заповед за арест биха могли да подлежат на обжалване, което изцяло да отговаря на изискванията, присъщи на ефективната съдебна защита“ (точка 56).
- 21 Дори ако националната заповед за арест е издадена от съдия или юрисдикция, трябва да съществува възможност решението за издаване на ЕЗА да бъде обжалвано пред съдия или юрисдикция, ако това решение е прието от орган, различен от съдия или юрисдикция. В предходно решение от 5 юли 2019 г. запитващата юрисдикция вече е приела този въпрос за „éclairé“. Тъй като настоящото дело се отнася до решение за издаване на ЕЗА, прието от шведската прокуратура, т.е. не от съдия или юрисдикция, съгласно формулировката на двете решения от 27 май 2019 г. трябва да бъдат изпълнени изискванията и по двете точки 68 и 75 от решение OG и PI.
- 22 След постановяването на двете съдебни решения от 27 май 2019 г. обаче запитващата юрисдикция установява по различни дела, засягащи няколко държави членки, че правната уредба на съответните държави членки не предвижда възможност за обжалване на решението за издаване на ЕЗА по смисъла на точка 75 от решение OG и PI. По някои от тези дела се твърди, че критерият, приложен от националния съдия в решението му за издаване на национална заповед за арест, отговаря на изискванията на тази точка.
- 23 Същото важи и в настоящия случай. Макар че шведската правна уредба не предвижда възможност за обжалване на решението за издаване на ЕЗА по

смисъла на точка 75 от решение OG и PI, от информацията, предоставена от шведските органи, следва, че пропорционалният характер на издаването на ЕЗА се проверява в контекста на разглеждането на искането за издаване на национална заповед за арест. Освен това, видно от данните, предоставени от шведския прокурор относно протичането на производството във връзка с националната заповед за арест на XD, в рамките на това производство явно е било обсъждано, че е необходимо да бъде издадена ЕЗА с цел XD да бъде задържан и по-късно да бъде прехвърлен в Швеция.

- 24 С оглед на гореизложеното възниква въпросът дали извършената в контекста на приемането на националното съдебно решение — и по този начин преди решението на прокуратурата за издаване на ЕЗА — съдебна проверка, по-специално относно пропорционалния характер на евентуалното издаване на ЕЗА, е в съответствие с принципите, намерили израз в условието, че решенията на прокуратурата за издаване на ЕЗА трябва да могат да подлежат на съдебно обжалване, което изцяло да отговаря на изискванията, присъщи на ефективната съдебна защита.
- 25 Според запитващата юрисдикция при отговора на този въпрос е от значение — с оглед на изискването за ефективна съдебна защита срещу постановяването на непропорционално решение за издаване на ЕЗА — проверката за пропорционалност да бъде извършена *ex nunc*. Макар че в настоящия случай съдебното решение на национално ниво и решението за издаване на ЕЗА са приети в един и същ ден, между момента на издаване на националното съдебно решение — а оттам и на предварителната проверка относно пропорционалния характер на издаването на ЕЗА — и самото издаване на ЕЗА по принцип може да мине известно време. През това време може да настъпят нови факти и обстоятелства, които имат отношение към пропорционалния характер на издаването на ЕЗА. В такъв случай предварителната съдебна проверка не би могла да осигури ефективна съдебна защита срещу евентуално непропорционално решение за издаване на ЕЗА. Ако отговорът на този въпрос е утвърдителен, би било логично във всеки случай да бъде предвидено условието, че фактическото решение за издаване на ЕЗА трябва да се приеме възможно най-скоро след извършването на проверката за пропорционалност.
- 26 Съдът все още не е разглеждал поставения в точка 24 по-горе въпрос. Според различни издаващи органи от няколко държави членки на този въпрос следва да се отговори утвърдително, докато буквалният прочит на решение OG и PI по-скоро подсказва отрицателен отговор. Следователно е необходимо този въпрос да бъде отнесен до Съда.
- 27 Отговорът на този въпрос е необходим освен това и за постановяването на решение от запитващата юрисдикция.
- 28 Ако предварителната проверка, по-специално относно пропорционалния характер на издаването на ЕЗА от съдията, издал националната заповед за

арест, *не* съответства на принципите, намерили израз в условието, че решението на прокурора за издаване на ЕЗА трябва да подлежи на съдебно обжалване, което изцяло да отговаря на изискванията, присъщи на ефективната съдебна защита, запитващата юрисдикция не би могла нито да провери ЕЗА, нито да вземе решение по искането за предаване.

- 29 Ако такава предварителна проверка относно пропорционалния характер на издаването на ЕЗА *действително* отговаря на тези принципи, запитващата юрисдикция ще трябва да провери съдържанието на ЕЗА и да вземе решение по същество относно нейното изпълнение.
- 30 Запитващата юрисдикция иска от Съда настоящото преюдициално запитване да бъде разгледано по реда на спешното производство, предвидено в член 267, четвърта алинея ДФЕС и член 107 от Процедурния правилник на Съда.
- 31 Издирваното лице очаква решението по искането за предаване, като е задържано с оглед на това предаване. Запитващата юрисдикция не може да се произнесе, преди Съдът да отговори на преюдициалния въпрос. Следователно бързият отговор от страна на Съда би имал пряко и решаващо въздействие върху продължителността на задържането с цел предаване на издирваното лице.